การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Application of Sufficiency Economy Philosophy in Work of Children and Youth in Local Government Organizations

วาสนา เลิศมะเลา[1]
Wasana Lertmalao[2]
เบญจวรรณ บุญโทแสง[3]
Benchawan Boontosang[4]
อภิรักษ์ บูรรุ่งโรจน์[5]
Apirak Burarungroj[6]

[1]เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ชำนาญการ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, E-Mail: wasana@reru.ac.th
[2]General Management Officer, Professional Level, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University
[3]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, E-Mail: benchawan@reru.ac.th
[4]Assistant Professor Dr., Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University
[5]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, E-Mail: j_law_1976@hotmail.com
[6]Assistant Professor, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

Received: 6 พ.ค. 2566
Revised: 14 มิ.ย. 2566
Accepted: 19 มิ.ย. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและข้อจำกัดของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบเทศบาลตำบล จำนวน 3 แห่ง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทฤษฎี แนวความคิด การสังเกตแบบมีส่วนร่วม หลักฐานเชิงประจักษ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวนรวม 25 คน โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ ตีความ นำเสนอ ผลการศึกษาด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการศึกษา 1) การศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า เทศบาลตำบลโนนชัยศรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น ในระดับแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) เนื่องจากมีการส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชน ได้กำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการ/ กิจกรรม ร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของเทศบาล พร้อมทั้งได้รับบุคลากรใหม่จากเยาวชนจัดตั้งเหล่านี้ เข้ามาทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อสืบทอดงานและส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่น 2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จและข้อจำกัดการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความต่อเนื่องในการดำเนินงาน และด้านทุนมนุษย์และทุนทางสังคม ส่วนข้อจำกัด คือ ด้านโรคอุบัติใหม่ และงบประมาณ

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research The objectives were 1) to compare the application of the sufficiency economy philosophy in the work of children and youth in local government organizations, 2) to study the success factors and limitations of the application of the sufficiency economy philosophy. in the work of children and youth groups in local government organizations which this research It is a comparative study of 3 sub-district municipalities. This research is a qualitative research that collects data from documents, theories, concepts, participatory observations. empirical evidence and in-depth interviews with 25 key informants. The data were analyzed, categorized, interpreted and presented.

Results 1) A comparative study of the application of the philosophy of sufficiency economy in the work of children and youth in local government organizations. It is a local government organization that has applied the philosophy of sufficiency economy to work for generation to generation. at the level of good practice (Good Practice) because it encourages youth groups has formulated policies, plans and projects/activities with the public sector and used them as municipal policies along with receiving new personnel from these organized youth came to work in the local administrative authorities in order to inherit the work and pass on the work from generation to generation. 2) Factors of success and limitations in applying the philosophy of sufficiency economy in the work of children and youth in local government organizations, it was found that The success factor is participation. Operation continuity and human capital and social capital, while the limitations are emerging diseases and budget.

Keywords: Application, Sufficiency Economy, Local Government Organization

บทนำ

การพัฒนาสังคมไทยตามแนวทางทฤษฎีความเป็นทันสมัย (Modernization Theory) ที่ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth-Only Development Approach) โดยรวมศูนย์กลางการพัฒนาไว้ที่ส่วนกลาง ทิศทางการพัฒนาประเทศ จึงถูกกำหนดจากรัฐบาลและเอกชน โดยอาศัยทุนนิยมเป็นหลัก ซึ่งแนวคิดความเป็นทันสมัย (Modernization) ให้ความสนใจการเติบโตทางด้านวัตถุเพียงด้านเดียว จึงทำให้ประเทศที่พัฒนาแล้ว เฉกเช่น ประเทศโลกตะวันตก เข้ามามีบทบาทอย่างมาก ในการถ่ายทอดแนวคิดนี้ลงสู่ประเทศโลกที่สามหรือประเทศด้อยพัฒนาแถบแอฟริกา ละตินอเมริกา และเอเชีย จึงได้ก่อให้เกิดปัญหานานัปการในประเทศโลกที่สามรวมทั้งประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบจากแนวคิดนี้ และได้ประสบปัญหาในด้าน ต่าง ๆ อย่างมากมาย อันได้แก่ ความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ความยากจน และหนี้สินเพิ่มพูนในชนบท และการด้อยโอกาสทางการศึกษา เป็นต้น (วชิรวัชร งามละม่อม, 2558; ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2560) จนทำให้สังคมตั้งคำถามกับการพัฒนาในรูปแบบเดิมและนำไปสู่การพัฒนาแนวทางใหม่ขึ้นมา จนกระทั่งนำไปบรรจุในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) อันเป็นการกำหนดทิศทางให้ประเทศก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยอาศัยหลักการและแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การสร้างความสามารถในการล้มแล้ว ลุกไว 3) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) และ 4) การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว BCG (Bio-Circular-Green Economy)

ฉะนั้นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนฐานรากมากที่สุด เริ่มจากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และได้แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่

3 พ.ศ. 2542 (อ้างถึงใน พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 2537, เบญจวรรณ บุญโทแสง และคณะ, 2563) จึงถือได้ว่า อปท. มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว ดังนั้น อปท. จึงต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานหลักการมีส่วนร่วม ตั้งแต่การถ่ายทอดเป้าหมาย การขับเคลื่อนแผนการไปสู่การปฏิบัติ กลไกการจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนกระบวนการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกหนึ่ง ที่สำคัญในการขับเคลื่อนท้องถิ่นและประเทศชาติให้มีความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

บทความชิ้นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาการบริหารงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและข้อจำกัดของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการพัฒนาที่มีความหมายถึงการทำให้ทันสมัยอย่างสังคมตะวันตกผ่านการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรม และการพัฒนาการเมือง หรือที่เรียกขานกันในแวดวงการศึกษาการพัฒนาในยุคนั้นว่า “ทฤษฎีการทำให้ทันสมัย” (Modernization Theory) ทำให้นักวิชาการและปัญญาชน เริ่มค้นพบว่า การพัฒนาเพื่อให้ทันสมัยอย่างสังคมตะวันตกนั้น นำปัญหามากมายมาสู่สังคมประเทศ “โลกที่สาม” หรือประเทศด้อยพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมที่เพิ่มมากขึ้น สภาพแวดล้อมที่เป็นพิษ ความยากจนที่เพิ่มมากขึ้นในชนบท และที่สำคัญคือ

การทำให้ประเทศ “โลกที่สาม” รวมทั้งประเทศไทยต้องพึ่งพิงตะวันตกแทบทุกด้านมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาที่ต้องการลอกเลียนแบบอย่างของสังคมตะวันตกข้างต้น (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2560)

ในปี พ.ศ. 2539–2540 เป็นที่ทราบกันดีว่า ประเทศไทยได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทางการเงินในเอเชีย หรือเรียกทั่วไปในประเทศไทยว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” เป็นช่วงวิกฤตการณ์ทางการเงินซึ่งส่งผลกระทบถึงหลายประเทศในทวีปเอเชีย เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ก่อให้เกิดความกลัวว่าจะเกิดการล่มสลายทางเศรษฐกิจทั่วโลก เนื่องจากการแพร่ระบาดทางการเงิน โดยประเทศไทย เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด (อภิชัย พันธเสน, 2562) ซึ่งหากมองย้อนไปในอดีตนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ทรงเล็งเห็นภัยพิบัติที่เกิดจากความเหลี่ยมล้ำ ด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงได้เสนอแนวทางในการพัฒนาประเทศในลักษณะเน้นการกระจายรายได้ หรือการสร้างความพออยู่พอกินให้กับคนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นหลัก ซึ่งมุ่งเน้นการแก้ปัญหาในระดับครัวเรือนและขยายไปสู่ชุมชน องค์กร และสังคม โดยพระองค์ได้ทรงเล็งเห็นถึงการณ์ไกล เพราะในช่วงเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2534 พระองค์กลับเตรียมทำในสิ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเกษตรกรรรายย่อย ด้วยการศึกษาการจัดทำแปลงสาธิตเกษตรผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถอยู่ได้เมื่อภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเกิดขึ้นจริง จนกระทั่งได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขนาดใหญ่ เริ่มจากประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2540 (อภิชัย พันธเสน, 2562) ดังนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ในความหมายของ คำว่า “พออยู่ พอกิน” มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517–2540 มาโดยตลอด

งานวิจัยชิ้นนี้ ได้น้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลเดชมหาราชบรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ได้พระราชทานไว้ ซึ่งความหมายของคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นความของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกนำมาใช้อย่างเป็นทางการจนถึงปัจจุบัน โดยมีข้อความต่อไปนี้ (อภิชัย พันธเสน, 2560)

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ” สำหรับความหมายของคำว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้พระราชทานไว้ว่า *“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”*

จากคำกุญแจ (Keyword) ข้างต้น เศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2) มีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ 3) มีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ได้แก่ 1)

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ 2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

จากคำกุญแจดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำเป็นแผนภาพเพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ง่ายขึ้น หรือทั้งหมดนี้ทราบกันดีโดยย่อว่า เป็น 3 ห่วง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และสองเงื่อนไข คือ ความรู้คู่คุณธรรม ดังนี้

ภาพที่ 1

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หมายเหตุ. จาก อภิชัย พันธเสน (2560)

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักฐานเชิงประจักษ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) จากผลการดำเนินกิจกรรมการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลโนนชัยศรี อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด และเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ข้อมูลประกอบด้วย โครงการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ภาพถ่ายกิจกรรมการวางแผน และจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565 งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 โครงการตามแผนพัฒนา และเทศบัญญัติ รายงานการประชุมสภาเทศบาล ภาพถ่ายกิจกรรมการทำประชาคม และข้อมูลจากเว็บไซต์

อีกทั้ง งานวิจัยนี้ ยังใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งใช้วิธีการกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 3 แห่ง จำนวน 25 คน โดยแบ่งเป็น บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน ได้แก่ นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา ผู้ช่วยนักสันทนาการ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน และประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 21 คน เมื่อดำเนินการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ก็จะนำบทสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่การวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้กรอบการวิเคราะห์ที่กำหนดขึ้น โดยการตีความผ่านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นฐาน และนำเสนอผลการศึกษาด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

นอกจากนี้ งานชิ้นนี้ยังใช้เกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากตัวชี้วัดการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น (สถาพร เริงธรรม และคณะ, 2565) ดังนี้

เกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 1

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น	**คะแนนเต็ม**
1.1 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน อย่างน้อย 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจ (2 คะแนน) 1.2 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจ (3 คะแนน) 1.3 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน อย่างน้อย 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา (5 คะแนน) 1.4 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา (7 คะแนน) 1.5 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา (10 คะแนน) 1.6 ส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนมากกว่า 1 กลุ่ม กำหนดนโยบาย/แผนงาน/ โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อปท. (12 คะแนน) 1.7 รับบุคลากรใหม่จากเยาวชนจัดตั้งเหล่านี้ เข้ามาทำงานใน อปท. เพื่อสืบทอดงานและส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่น (15 คะแนน)	15

ผลการศึกษา

1. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 เทศบาลตำบลโนนชัยศรี

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาเอกสารหลักฐาน พบว่า เทศบาลตำบลโนนชัยศรี ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ริเริ่มโดยสภาเด็กและเยาวชนตำบลโนนชัยศรี ให้ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา กล่าวคือ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้แก่ กิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมรณรงค์การต่อต้านยาเสพติดในชุมชน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จะทำต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน และสรุปผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงในรอบปีต่อไป ส่วนโครงการที่เสนอโดยสภาเด็กและเยาวชน หากผ่านความเห็นชอบร่วมกันจากทุกฝ่าย โครงการจะถูกนำไปบรรจุในเทศบัญญัติของเทศบาล

นอกจากนี้ เทศบาลตำบลโนนชัยศรี ได้กำหนดให้มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน จำนวนหลายโครงการ ได้แก่ 1) โครงการส่งเสริมความเข้มแข็งสภาเด็กและเยาวชน 2) โครงการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน เทศบาลตำบลโนนชัยศรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 3) โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ 4) โครงการแข่งขันกีฬานักเรียน เยาวชน และประชาชนต้านยาเสพติด ตำบลโนนชัยศรี 5) โครงการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 6) โครงการขับขี่ปลอดภัยใส่หมวกกันน็อค 7) โครงการแข่งขันกีฬาโพนทองสัมพันธ์ และ 8) โครงการแข่งขันกีฬาเยาวชนระดับอำเภอ กีฬาต้านยาเสพติดอำเภอโพนทอง ที่สำคัญเทศบาลตำบลโนนชัยศรี ได้รับบุคลากรใหม่ที่มาจากสภาเด็กและเยาวชน เข้ามาทำงานใน อปท. เพื่อสืบทอดงานและส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่น จำนวน 1 คน คือ นางสาวเอมมิกา ภูมิพันธ์

ดังนั้น ผลการประเมินการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น จึงได้คะแนนประเมิน 15 คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 1

คะแนนประเมิน เทศบาลตำบลโนนชัยศรี

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	**คะแนนเต็ม**	**คะแนนที่ได้รับ**
รับบุคลากรใหม่จากเยาวชนจัดตั้งเหล่านี้ เข้ามาทำงานใน อปท. เพื่อสืบทอดอำนาจและส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่น	15	15
รวม	**15**	**15**

1.2 เทศบาลตำบลเมืองสรวง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาเอกสารหลักฐาน พบว่า เทศบาลตำบลเมืองสรวง ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ริเริ่มโดยสภาเด็กและเยาวชนตำบลเมืองสรวง ให้ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา กล่าวคือ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้แก่ กิจกรรมที่ให้เยาวชนและประชาชนร่วมทำความดีต่อชุมชน กิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับครอบครัวและชุมชน เป็นต้น อีกทั้งยังส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะทำต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะทำต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน และสรุปผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงในรอบปีต่อไป

ส่วนโครงการที่เสนอโดยสภาเด็กและเยาวชน หากผ่านความเห็นชอบร่วมกันจากทุกฝ่าย โครงการจะถูกนำไปบรรจุในเทศบัญญัติของเทศบาล

นอกจากนี้ เทศบาลตำบลเมืองสรวง ได้กำหนดให้มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน จำนวนหลายโครงการ ได้แก่ 1) โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน 2) โครงการคุณธรรมสานสายใยครอบครัว 3) โครงการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน 4) โครงการสนับสนุนและส่งเสริมเด็ก เยาวชนและประชาชนร่วมทำความดีต่อชุมชน 5) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลเมืองสรวง (โตไปไม่โกง) 6) โครงการฝึกสอนทักษะกีฬาต้านยาเสพติด (ฟุตบอล) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ 7) โครงการเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2563 (ของบประมาณจากสำนักงานบ้านพักเด็กจังหวัดร้อยเอ็ด) ซึ่งจาก 7 โครงการดังกล่าว มีจำนวน 1 โครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คือ โครงการสนับสนุนและส่งเสริมเด็กเยาวชนและประชาชนร่วมทำความดีต่อชุมชน จากการดำเนินงานของ เทศบาลตำบลเมืองสรวง ที่มีการส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนอย่างน้อย 1 กลุ่ม กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชน และนำมาเป็นนโยบายของ อปท. ดังนั้น ผลการประเมินการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น จึงได้คะแนนประเมิน 12 คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 2

คะแนนประเมิน เทศบาลตำบลเมืองสรวง

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	**คะแนนเต็ม**	**คะแนนที่ได้รับ**
ส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนมากกว่า 1 กลุ่ม กำหนดนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อปท.	15	12
รวม	**15**	**12**

1.3 เทศบาลตำบลท่าม่วง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาเอกสารหลักฐาน พบว่า เทศบาลตำบลเมืองสรวง ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ริเริ่มโดยสภาเด็กและเยาวชนตำบลท่าม่วง ให้ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา กล่าวคือ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้แก่ กิจกรรมปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะ และกิจกรรมทำความสะอาดพื้นที่บริเวณวัด เป็นต้น อีกทั้งยังส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะทำต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน และสรุปผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงในรอบปีต่อไป ส่วนโครงการที่เสนอโดยสภาเด็กและเยาวชน หากผ่านความเห็นชอบร่วมกันจากทุกฝ่าย โครงการจะถูกนำไปบรรจุในเทศบัญญัติของเทศบาล

นอกจากนี้ เทศบาลตำบลท่าม่วง ได้กำหนดให้มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน จำนวนหลายโครงการ ได้แก่ 1) โครงการศึกษาดูงานเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน 2) โครงการต้านยาเสพติด 3) โครงการปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และ 4) โครงการป้องกันปัญหายาเสพติดและติดเกมส์ โดยงบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการ กำหนดให้ปีละ ไม่เกิน 20,000 บาท และยังมีงบประมาณที่สภาเด็กและเยาวชน ขออนุมัติจากสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดร้อยเอ็ด ปีละไม่เกิน 20,000 บาท แต่ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 ได้ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการข้างต้นได้ เทศบาล จึงได้ประชุมร่วมกับเยาวชนพร้อมเพื่อวางแผนการดำเนินโครงการในปีต่อไป โดยปรับรูปแบบการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น จากการดำเนินงานของ เทศบาลตำบลท่าม่วง ได้ส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนอย่างน้อย 1 กลุ่ม กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อปท. ดังนั้น ผลการประเมินการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น จึงได้คะแนนประเมิน 12 คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 3

คะแนนประเมิน เทศบาลตำบลท่าม่วง

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
ส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนอย่างน้อย 1 กลุ่ม กำหนดนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อปท.	15	12
รวม	**15**	**12**

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนนั้น ต้องให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วม จึงถือได้ว่าเป็น อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี (Good Practice) ดังกรณี อปท. เปิดโอกาสให้เยาวชนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกทั้ง อปท. ยังรับฟังข้อเสนอแนะจากเยาวชนและประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุมนั้น ต้องเริ่มตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบในกรณีที่มีผลกระทบจากการดำเนินงานนั้น ๆ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับ อปท. ให้เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีนั่นเอง

2) ด้านความต่อเนื่องในการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนนั้น จำเป็นต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน กล่าวคือ ความต่อเนื่องของการดำเนินงานต้องมาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ดังเช่น การดำเนินโครงการต้องเป็นโครงการที่มาจากความต้องการของเยาชนและประชาชน ดังนั้น ความต่อเนื่องในการดำเนินงาน จึงเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของ อปท. สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาและสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนอย่างแท้จริง

3) ด้านทุนมนุษย์และทุนทางสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนนั้น จำเป็นต้องมีทั้งทุนมนุษย์และทุนทางสังคม กล่าวคือ ในพื้นที่ชุมชนจะต้องมีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา และรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มขึ้นมา เพื่อร่วมคิด ร่วมทำกิจกรรมที่ดีอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม บนพื้นฐานความเชื่อใจ ความผูกพัน ความสามัคคี และวัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชน ประกอบกับจะต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และชุมชน ในการทำกิจกรรมเหล่านั้น โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คอยให้คำปรึกษาในการทำงานร่วมกันของกับกลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ทุนมนุษย์และทุนทางสังคมจึงถือเป็นต้นทุนสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

2.2 ข้อจำกัด

จากการศึกษา พบว่า ข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชน มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) ด้านโรคอุบัติใหม่ ข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนของ อปท. คือ โรคอุบัติใหม่ ที่มีความรุนแรงและระบาดอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จึงทำให้ อปท. ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ได้

2) งบประมาณ ข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีงบประมาณ

ที่จำกัด ต่อการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เนื่องจากการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นนั้น จำเป็นต้องมีงบประมาณที่เพียงพอและต้องสอดคล้องกับบริบทของชุมชน เพราะปัญหาในระดับท้องถิ่นนำจะนำไปสู่ปัญหาระดับประเทศ ดังนั้น หากท้องถิ่นมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงานย่อมทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์ จากตัวชี้วัดการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) เทศบาลตำบลโนนชัยศรี

เทศบาลตำบลโนนชัยศรี มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ริเริ่มโดยสภาเด็กและเยาวชนตำบลโนนชัยศรี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และส่งเสริมให้ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา เพื่อขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ตลอดจนนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผล เพื่อพัฒนาปรับปรุงโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด อีกทั้ง เทศบาลยังได้รับบุคลากรใหม่จากเยาวชนจัดตั้งเหล่านี้เข้ามาทำงานใน อปท. เพื่อสืบทอดอำนาจและส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่นจำนวนหนึ่งคน ดังนั้น การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและ

เยาวชนเทศบาลตำบลโนนชัยศรี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ กล่าวคือ เทศบาลส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ฝึกให้เข้าใจสภาวการณ์จริง ส่งเสริมความรู้ทั้งด้านวิชาการและการฝึกปฏิบัติผ่านการจัดอบรมในโครงการและการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสม มีการทบทวนถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงภายใต้เหตุและผลร่วมกัน อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี กล่าวคือ เทศบาลได้รับบุคลากรใหม่จากเยาวชนจัดตั้งเหล่านี้ เข้ามาทำงานในเทศบาล ด้วยคัดเลือกเยาวชนที่มีความรู้ ความสามารถ จิตอาสา และมีความเสียสละในการทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ให้เข้ามาทำงานและร่วมเสนอทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองนั้น ถือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้กับชุมชน เนื่องจากเยาวชนเหล่านี้จะเข้าใจปัญหาและความต้องการประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้บริหารตนเอง และนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

2) เทศบาลตำบลเมืองสรวง

เทศบาลตำบลเมืองสรวง มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีอยู่ในระดับหนึ่ง โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ริเริ่มโดยสภาเด็กและเยาวชน ตำบลเมืองสรวง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และส่งเสริมให้ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา เพื่อขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วน ในการกำหนดแผนงานโครงการ/กิจกรรม ตลอดจนนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผล เพื่อพัฒนาปรับปรุงโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด ดังเช่น กรณีโครงการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน เป็นโครงการที่ให้เยาวชน ประชาชน และเทศบาลได้ร่วมหารือพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการของโครงการ และได้ข้อสรุปว่าควรเป็นกิจกรรมศึกษาดูงานหน่วยงาน อปท.อื่น เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายความมือในด้านต่าง ๆ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า เทศบาลมีการส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนกำหนดนโยบาย/แผนงาน/ โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อปท.

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้าน ความมีเหตุผล กล่าวคือ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน และประชาชน ในชุมชนได้ร่วมตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายให้ใครเข้าใจว่าเหตุใดจึงทำเช่นนั้น โดยการอธิบายในลักษณะดังกล่าวไม่ใช่สิ่งที่ผิด และยังเป็นการสร้างค่านิยมอันดีให้แก่เยาวชนในชุมชนว่า การตัดสินใจทำสิ่งใดจะต้องมีเหตุและปัจจัยสนับสนุนและสามารถอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้บนฐานของความถูกต้อง

3) เทศบาลตำบลท่าม่วง

เทศบาลตำบลท่าม่วง มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีอยู่ในระดับหนึ่ง โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ริเริ่มโดยสภาเด็กและเยาวชน ตำบลท่าม่วง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และส่งเสริมให้ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา เพื่อขับเคลื่อนงานสภาเด็กและเยาวชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนในการกำหนดแผนงานโครงการ/ กิจกรรม ตลอดจนนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผล เพื่อพัฒนาปรับปรุงโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด ดังเช่น สภาเด็กและเยาวชนและประชาชนในชุมชน มีมติเห็นชอบในที่ประชุมร่วมกันว่า ในการดำเนินโครงการปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะ และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่วัดภายในชุมชนเป็นโครงการทีดี ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เนื่องจากเป็นโครงการที่ไม่ได้ใช้งบประมาณมาก แต่มีคุณค่าทางจิตใจและทำให้เกิดความรักความสามัคคีของคนในชุมชน จึงกล่าวได้ว่า เทศบาลมีการส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนกำหนดนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อปท. ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความพอประมาณ กล่าวคือ การดำเนินงานของ อปท. ต้องมีความพอดีต่อความจำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ต้องไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องหาจุดที่ดีกว่าและดีที่สุดระหว่างจุดทั้งสอง ซึ่งความพอประมาณนี้

จะช่วยสร้างความรัก ความสามัคคี และความเข้มแข็งให้กับชุมและครอบครัวให้มีความร่มเย็นเป็นสุข

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

(1) ด้านการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนนั้น ต้องให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วม จึงถือได้ว่าเป็น อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี (Good Practice) และเปิดโอกาสให้เยาวชนกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการร่วมกับภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งรับฟังข้อเสนอแนะจากเยาวชนและประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุมนั้น ต้องเริ่มตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ กรณีที่มีผลกระทบจากการดำเนินงาน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับ อปท. ให้เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีนั่นเอง

(2) ด้านความต่อเนื่องในการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนนั้น จำเป็นต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน กล่าวคือ ความต่อเนื่องของการดำเนินงานต้องมาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ดังเช่น การดำเนินโครงการต้องเป็นโครงการที่มาจากความต้องการของเยาวชนและประชาชน ดังนั้นความต่อเนื่องในการดำเนินงาน จึงเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของ อปท. สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาและสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนอย่างแท้จริง

(3) ด้านทุนมนุษย์และทุนทางสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่ม

เด็กและเยาวชนนั้น จำเป็นต้องมีทั้งทุนมนุษย์และทุนทางสังคม กล่าวคือ ในพื้นที่ชุมชนจะต้องมีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และจิตอาสา พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อรวมตัวกันร่วมคิด ร่วมทำ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่นของตน บนพื้นฐานความเชื่อใจ ความผูกพัน ความรักสามัคคี และวัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชน ประกอบกับจะต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คอยให้คำปรึกษาในการทำงานร่วมกันของ กลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ทุนมนุษย์และทุนทางสังคมจึงถือเป็นต้นทุนสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

ฉะนั้น ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งสามประเด็น อันได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความต่อเนื่องในการดำเนินงาน และด้านทุนมนุษย์และทุนทางสังคม มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีเหตุผล มีความรู้ และคุณธรรม กล่าวคือ อปท. มีการส่งเสริมให้เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมกำหนดนโยบาย แผนงาน ตลอดจนนำแผนไปสู่การปฏิบัติและประเมินผล ทั้งยังมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม ต้องมาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่า ซึ่งการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชาชนในชุมชน จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม พร้อมที่จะแบ่งปันข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ และนำมาซึ่งประโยชน์สุขของชุมชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะกรณีที่เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดจากความต้องของเยาวชนและประชาชนในพื้นที่ ถือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในระดับหนึ่ง กล่าวคือ การให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมและเสนอความเห็น จะช่วยลดความเสี่ยงหรือผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพราะความคุ้มค่าของโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อคำนวณผลที่ได้รับเปรียบเทียบกับต้นที่เสียไปนั้น ถือเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ฉะนั้น การดำรงอยู่และการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรฐกิจพอเพียง จึงครอบคลุมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนเพื่อให้เป็น อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี (Good Practices)

2. ผลการวิจัยนำไปสู่การปรับปรุงระบบการบริหารของ อปท. ด้านงบประมาณและโรคอุบัติใหม่

3. ผลการวิจัยนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีการทำงานของ อปท. ท่ามกลางโรคอุบัติใหม่ ทั้งการเตรียมความรับมือกับสถานการณ์ การปรับรูปแบบจัดโครงการ/กิจกรรม ในลักษณะที่เป็นรูปแบบใหม่ (New Normal)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานของกลุ่มเด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

ชวลิต สละ. (2556). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2560). *วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณ์ และความเป็นอื่น* (พิมพ์ครั้งที่ 6). วิภาษา.

เบญจวรรณ บุญโทแสง และคณะ. (2563). การศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์*, *4*(2). 23-50.

ปิยะนิตย์ โอนพรัตน์วิบูล. (2557). *การบริหารภาครัฐ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). [เอกสารไม่มีการตีพิมพ์]. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537, https://www.wangkhoi.go.th/dnm_file/news/959012346_ center.pdf

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์. (2558). *หลักการบริหารท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). [เอกสารไม่มีการตีพิมพ์]. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2565). https://www.chaipat.or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html

รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2557). *การบริหารงานภาครัฐ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). [เอกสารไม่มีการตีพิมพ์]. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วชิรวัชร งามละม่อม. (2558) . *ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernnization Theory).* http://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/ modernization-theory.html

วิกีพีเดียสารานุกรมเสรี. (2566). *วิกฤตการณ์การเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540*. https://shorturl.asia/sqvfa

สถาพร เริงธรรม และคณะ. (2565). *การพัฒนาการบริหารงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* [รายงานการวิจัยสมบูรณ์]. สำนักงานกองทุนสนับสนุนทุนการวิจัย (สกว.).

สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (2561-2580)*. https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct2018.pdf

_____. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สามสิบ พ.ศ. 2566-2570.* https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_Final.pdf

อภิชัย พันธเสน. (2560). *เศรษฐกิจพอเพียง: พระอัจฉริยภาพและพระกรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ 9.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.